

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2023-10-18 kl 13:00-13:55
Plats	Sessionssalen, stadshuset
Utses att justera	Helena Nanne
Justeringen	2023-10-26
Protokollet omfattar	§272

Underskrifter	Sekreterare	..... Pamela Lindqvist	
	Ordförande	..... Katrín Stjernfeldt Jammeh	.....
	Justerande	..... Helena Nanne	.....

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Roko Kursar (L) (Vice ordförande)
Helena Nanne (M) (Andre vice ordförande)
Sofia Hedén (S)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Anton Sauer (C)
Magnus Olsson (SD)
Anders Skans (V)
Stefana Hoti (MP)
Amani Loubani (S) ersätter Andréas Schönström (S)
John Eklöf (M) ersätter Håkan Fäldt (M)
Rickard Åhman Persson (SD) ersätter Anders Olin (SD)
Tobias Petersson (V) ersätter Emma-Lina Johansson (V)

Ej tjänstgörande ersättare

Anders Rubin (S)
Sanna Axelsson (S)
Anders Nilsson (S)
Farishta Sulaiman (M)
Tony Rahm (M)
Anders Pripp (SD)
Sadiye Altundal (V)
Sara Wettergren (L)

Övriga närvarande

Carina Nilsson (Kommunfullmäktiges ordförande)
Sedat Arif (Kommunalråd (S))
Andreas Norbrant (Chefsjurist)
Pamela Lindqvist (Nämndsekreterare)
Agnes Wemme (Nämndsekreterare)
Magdalena Bondeson (Sektionschef)
Jonas Rosenkvist (Avdelningschef)
Nicklas Sjökvist (Presschef)
Henrik Loveby (Avdelningschef)
Anna Westerling (Ekonomidirektör)
Louisa Hansson (Budgetchef)
Gabriella Manieri (Upphandlingschef)
Johanna Juhlin (HR-direktör)
Matilda Liljekvist (Utvecklingsamordnare)

§ 272 Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024

STK-2022-1513

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder ska redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), ställda hållbarhetskrav samt behov av innovativa och hållbara inköpslösningar. I ärendet presenteras Upphandlingsplan 2023–2024 för samtliga nämnder inklusive kommunstyrelsen. Redovisad plan ligger till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt och för arbetet med hållbara leveranskedjor i stadens avtal.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner Upphandlingsplan 2023/2024.
2. Kommunstyrelsen anmodar nämnderna att fortsätta strukturera och planera sin inköps- och upphandlingsverksamhet och i arbetet beakta vad som framkommit i denna rapport.
3. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam lösning avseende larm- och passersystem i staden.

Beslutsgång

Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Helena Nanne (M) yrkar tillägg av en fjärde beslutspunkt enligt följande, med instämmande av Anton Sauer (C):

"4. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att granska utbudet av produkter som finns i Malmö stads upphandlade utbud och rapportera till kommunstyrelsen om man identifierar produkter från företag som bedriver verksamhet i Ryssland"

Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar avslag på Helena Nannes (M) tilläggsyrkande.

Magnus Olsson (SD) yrkar att delen gällande upphandling av redaktionell produktion av tidningen Vårt Malmö på sidan 26 i Upphandlingsplan Malmö stad 2023/2024 tas bort, med instämmande av Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C).

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag mot Magnus Olssons (SD) förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Ordföranden ställer därefter proposition på att avslå eller bifalla Helena Nannes (M) tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen avslår det.

Reservationer och särskilda yttranden

Helena Nanne (M), John Eklöf (M) och Anton Sauer (C) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en gemensam skriftlig reservation, bilaga 19.

Magnus Olsson (SD) och Rickard Åhman Persson (SD) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation, bilaga 20.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder
Stadskontorets handläggare

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 231009 §452 med reservation (M) - Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 231009 Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024
- Upphandlingsplan Malmö stad 2023 2024

Kommunstyrelsen 2023-10-18

Bilaga 19

Ärende 20. Årlig rapportering inköp och upphandling, Upphandlingsplan 2023–2024

Moderaterna och Centerpartiet yrkade att följande tilläggsbeslut skulle bifallas: ”Att ge stadskontoret i uppdrag att fortsätta granska utbuden av produkter som finns i Malmö stads upphandlade utbud och rapportera till kommunstyrelsen om man identifierar produkter från företag som fortsatt har verksamhet i Ryssland.”

Sedan den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina inleddes har det svenska samhället visat en stor solidaritet med Ukraina och det ukrainska folket.

Många ukrainska medborgare befinner sig i säkerhet i Sverige, Sveriges riksdag har i en stor mängd stödpaket beslutat om såväl humanitärt som militärt stöd och Sverige deltar fullt ut i de sanktioner som har implementerats mot Ryssland.

Därtill har olika aktörer i tilltagande grad verkat för att den svenska konsumentmakten ska användas för att förmå företag som fortsätter bedriva verksamhet i Ryssland att upphöra med detta.

Det vore därför mer än lämpligt om Malmö stad bidrog till att öka pressen genom att skapa sig en bild av vilka aktörer som staden handlar med som valt att fortsätta ha verksamhet i Ryssland och med den informationen göra allt staden kan för att hitta andra alternativ, som inte bidrar till att finansiera Rysslands krigsbrott i Ukraina.

Då vårt förslag ej vann gehör reserverar vi oss till förmån för eget yrkande.

Helena Nanne (M)

Håkan Fäldt (M)

Anton Sauer (C)

Med instämmande av

John Eklöf (M)

Farishta Sulaiman (M)

Tony Rahm (M)

Reservation

Kommunstyrelsen

Ärendenummer: STK-2022-1513

Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024

Vi yrkade avslag på den delen i upphandlingar kopplat till Vårt Malmö. En "tidning" som tyvärr utvecklats till ett Socialdemokratiskt partiorgan.

För Sverigedemokraterna Malmö

Magnus Olsson

Magnus Olsson (SD)

Rickard Åhman Persson

Rickard Åhman Persson (SD)

Med instämmande av

Anders Pripp

Anders Pripp (SD)

2023-10-18

Upphandlingsplan 2023/2024

Malmö stad

Stadskontoret
Ekonomiavdelningen
Upphandlingsenheten
STK 2022–1513

Upprättad:
Version:
Ansvarig:
Gabiella Manieri

2023-09-13
2.4

Innehållsförteckning

Inledning	4
Sammanfattning	4
Bakgrund	5
Inköspolicy	6
Inköp i samklang med Agenda 2030	6
Robust inköpsorganisation	7
Gemensamt upphandlings- och avtalssystem	8
Resistent försörjningskedja.....	8
Hållbarhetskrav i stadens inköp	9
Ekologisk hållbarhet	9
Social hållbarhet.....	10
Ekonomisk hållbarhet	11
Nämndernas hållbarhetsrapportering	11
Krav på miljöledningssystem	12
Krav på transporter.....	12
Krav på cirkularitet och hållbara produktval	13
Krav för att främja ökad biologisk mångfald.....	14
Krav på hållbara leveranskedjor	14
Arbetsrättsliga krav.....	14
Krav på universell tillgänglighet	15
Krav att uppfylla lag kring antidiskriminering.....	15
Krav att följa barnkonventionen	16
Syssestättningsfrämjande krav	16

Ekonomiska krav	16
Strategisk inriktning 2023/2024	17
Behov av innovativa och hållbara lösningar	18
Behov av utökat internt återbruk.....	19
Behov av gemensamt larm- och passersystem	20
Behov av förstärkt uppföljning	20
Vägval inom varuförsörjningen	21
Vägval inom IT-försörjningen.....	21
Vägval inom tjänsteförsörjningen.....	22
Stadens samlade inköp.....	23
Planerade upphandlingar 2023/2024.....	25
Stadsövergripande upphandlingar.....	25
Nämndspecifika upphandlingar	26

Inledning

Nästan all typ av verksamhet som staden bedriver kräver att det görs inköp av varor, tjänster och entreprenader av olika slag. För att nå framgång i stadens inköps- och upphandlingsverksamhet krävs en gedigen kontroll över inköpsbehov och en lika gedigen kontroll över den avtalstäckning som behövs för att tillgodose de inköpsbehov som föreligger.

För att uppnå bästa möjliga effekt av stadens upphandlingar krävs också en genomtänkt strategi för vilka upphandlingar som får bäst resultat om de genomförs samordnat för hela staden (stadsövergripande ramavtal), vilka upphandlingar som får bäst resultat om de genomförs av andra upphandlande myndigheter eller inköpscentraler (Skånes kommuner, Kammarkollegiet, ADDA inköpscentral etcetera) samt vilka upphandlingar som ger bäst utfall om de genomförs hos en eller flera enskilda förvaltningar (förvaltningsspecifika avtal). För att komma fram till vilken upphandlingsstrategi som är affärsmässigt smartast krävs en dialog mellan stadens förvaltningar, helägda bolag och stadskontoret.

Kommunfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder årligen ska redovisa sina största inköpsområden, sina planerade upphandlingar samt hållbara och innovativa aspekter relaterat till inköp och upphandling till kommunstyrelsen. Denna rapport är den andra i sitt slag och ett resultat av en gedigen rapportering från stadens nämnder med målsättningen att ge en översiktlig bild av stadens inköpsvolym, planerade upphandlingar och det hållbarhetsfokus som finns i stadens inköp och upphandlingar.

Sammanfattning

Denna rapport ger en översiktlig bild av de upphandlingar som planeras i staden 2023/2024. Rapporten visar också vilka ekologiska/miljömässiga och sociala krav staden ställer regelmässigt i upphandling. Slutligen redovisas de förslag kring innovativa och hållbara inköpslösningar som nämnderna föreslår.

Rapporten visar att en mängd olika miljörelaterade (gröna) krav ställs i stadens upphandlingar såsom bland annat krav på miljöledningssystem, transporter, drivmedel, energieffektivitet, olika typer av klimatkrav och hållbarhetsmärkningar samt djurskydds krav.

Många av de sociala krav som ställs i stadens upphandlingar är förvisso lagstadgade men i flera fall hänvisas till stadens framtagna uppförandekod¹ eller till stadens definition av krav på hållbara leveranskedjor².

Arbetsrättsliga villkor återfinns i många av stadens avtal liksom krav på att tillämpa stadens antidiskrimineringsklausul. I vissa upphandlingar ställs krav på dialog kring möjligheterna till praktik och anställning av malmöbor som står långt från arbetsmarknaden.

Nämnderna har i sin rapportering gett förslag på områden där de ser behov av mer hållbara inköpslösningar och bland annat efterlyser nämnderna mer cirkulära lösningar i stadens avtal och pekar då särskilt på möjligheten att förlänga livslängden och öka nyttjandegraden på de varor som köps in. Nämnderna efterfrågar också större möjligheter att reparera och återbruka befintliga varor och befintligt material genom en stadsövergripande lösning för internt återbruk. Flera nämnder efterlyser även möjlighet att köpa in begagnade varor i större utsträckning än vad som är möjligt i dag.

Rapporten belyser vikten av att se över stadens hantering av larm- och passersystem då den i dagsläget är både ineffektiv, osäker och dyr. En utredning kring en gemensam lösning i staden förordas.

Merparten av nämnderna efterfrågar en samordning av stadens leveranser genom en så kallad samlastningscentral. En utredning kring förutsättningarna för samlastning pågår för närvarande hos servicenämnden.

Slutligen påtalas det grundläggande behovet av att följa upp de villkor som ställts i avtal för att säkerställa rätt leverans till rätt pris från seriös leverantör.

Bakgrund

Nästan all typ av verksamhet som staden bedriver kräver att det görs inköp av varor och tjänster av olika slag. För att tillgodose inköpsbehoven krävs god kunskap om inköpsprocessens olika delar och inte minst en struktur i staden som gör det enkelt för alla verksamheter att köpa in det som krävs för att verksamheten ska kunna fungera på ett ändamålsenligt och obehindrat sätt.

---

¹ [Uppförandekod för leverantörer \(malmo.se\)](http://malmo.se)

² [Vägledning: Hållbara leveranskedjor \(sharepoint.com\)](http://sharepoint.com)

Staden behöver därtill tillgodose behovet av verksamhetslokaler genom att upphandla nybyggnation och anpassningar av befintliga lokaler. Därutöver har staden ett uppdrag att anlägga en stadsmiljö som är attraktiv och funktionell, vilket också kräver olika typer av upphandlingar för att kunna tillgodoses.

Offentliga inköp regleras i EU-lagstiftningen i form av s.k. EU-direktiv. Direktiven utgör en viktig del i arbetet med att främja fri rörlighet för varor och tjänster inom EU. Genom att följa de svenska upphandlingsreglerna uppfyller staden de skyldigheter som följer av EU-rätten³. Utöver vad som reglerar själva upphandlingsprocessen har staden åtskilliga lagar, riktlinjer, policys och måldokument som styr i vilken riktning inköp ska ske.

Upphandlingsprocessen behöver också vara följsam för att svara upp mot en verklighet där förväntningar, kunskap och marknader ständigt förändras.

Inköspolicy

Malmö stad antog 2018 en policy för inköpsverksamheten i stadens nämnder och helägda bolag. Huvudsyftet är att peka ut de övergripande strategiska mål som Malmö stad har för sin inköpsverksamhet och tydligt visa organisatoriska gränsdragningar avseende ansvarsfrågan i olika delar av inköpsprocessen. De strategiska målen för stadens inköpsverksamhet har formulerats i åtta inriktningar som är utan inbördes rangordning eller värdering. Inriktningarna innebär att inköpsverksamheten ska vara holistisk, hållbar, ansvarsfull, professionell, effektiv, rättssäker, innovativ och konkurrensfrämjande.

Inköp i samklang med Agenda 2030

Malmö stad står inför utmaningen att bidra till att den globala uppvärmningen i världen hålls under 1,5 grader. Vi ska samtidigt uppnå FN:s globala mål i Agenda 2030 för att kunna öka livskvaliteten för stadens invånare och stärka samhällets förändring och konkurrenskraft.

---

³ Grundprinciperna i offentlig upphandling är objektivitet och öppenhet. Upphandlande myndigheter får inte vara lojala mot det egna landets leverantörer eller mot tidigare leverantörer. Valet av leverantör ska ske på affärsmässig grund. Valet ska utgå från den leverantör som erbjuder den bästa varan eller tjänsten utifrån de efterfrågade villkoren. Leverantörer ska ges möjlighet att tävla om kontraktet på lika villkor.

Av EU:s direktiv, internationella konventioner och svensk lagstiftning framgår att offentlig upphandling bör, och i vissa fall ska, beakta miljömässiga och sociala aspekter⁴. För att säkerställa att hänsyn tas till hållbarhetsaspekter i upphandling understryker Malmö stads inköspolicy att alla inköp ska ta såväl ekologisk, social som ekonomisk hänsyn.

Inköspolicyn är en del av Malmö stads arbete för att bidra till FN:s Agenda 2030. Agendans globala mål har integrerats i stadens målstruktur och utgör därmed ett riktmärke vid alla typer av inköp. Detta arbete står i samklang med Sveriges nationella upphandlingsstrategi⁵, av vilken följer att offentliga inköp kommer att spela en avgörande roll för Sveriges genomförande av FN:s Agenda 2030.

Agenda 2030 betonar att de tre hållbarhetsdimensionerna – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet – hänger samman och att en hållbar utveckling kräver att samtliga dimensioner tillgodoses. Därför måste både ekologiska (miljömässiga), sociala och ekonomiska hänsyn vägas in vid alla typer av upphandling för att stadens inköp ska bidra till en hållbar utveckling.

Att arbeta med hållbarhet i upphandling kan vara en avgörande faktor i stadens arbete för att uppnå de globala målen. Samtidigt introducerar hållbarhetsarbetet ytterligare komplexitet i inköpsprocessen. De tre hållbarhetsdimensionerna står också i många fall i konflikt med varandra och att prioritera mellan dem innebär en ständig balansgång.

Robust inköpsorganisation

Under 2022 och 2023 har ett omfattande projekt pågått i syfte att motverka brott i välfärden vid inköp. Projektet är tänkt att skapa likvärdighet i de funktioner som genomför beställningar och direktupphandlingar. Genom att öka kunskapen hos alla som gör beställningar och hos alla som genomför direktupphandlingar skapas förutsättningar för de som gör inköp i staden att göra korrekta inköp från seriösa, upphandlade leverantörer. Målet med projektet är att skapa en mer robust och effektiv inköpsverksamhet. För att uppnå projektets mål behövs en strukturerad inköpsorganisation med tydliga roller och ansvar. De som gör inköp ska ha tillräcklig kunskap, rätt kompetens och tillgång till en stödjande struktur för utbildning och support.

---

⁴ 4 kap. 3 § LOU

⁵ [Nationella upphandlingsstrategin \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491090/1/2021-06-16)

En stödjande utbildningsplattform håller på att ta form och kommer publiceras på stadens intranät hösten 2023. En revidering av riktlinjerna för inköpsverksamheten som tydliggör nämndernas ansvar kommer att presenteras för kommunstyrelsen hösten/vintern 2023/2024.

Gemensamt upphandlings- och avtalssystem

Under 2023 har ett projekt att upphandla och implementera ett gemensamt upphandlings- och avtalssystem genomförts. Syftet är att samla alla stadens avtal, stadsövergripande och förvaltningsspecifika, på ett och samma ställe.

Avtalssystemet ska vara integrerat med det upphandlingsverktyg som används för att göra upphandlingar och systemet ska dessutom vara integrerat med en direktupphandlingsmodul så att även direktupphandlingar kan hanteras i systemet. Det nya systemet beräknas vara implementerat under 2024.

Resistent försörjningskedja

EU har aviserat en stor mängd nya regleringar och andra typer av satsningar för att stärka EU:s förmåga och motståndskraft, exempelvis vad gäller den inre marknaden och unionens informations- och cybersäkerhet.

Medlemsstaterna ska bland annat eftersträva säker offensiv datadriven innovation och digitalisering, vilket medför komplexa beroenden till leverantörer och underleverantörer där informations- och cybersäkerheten ska kunna garanteras genom hela leveranskedjan.

Detta i kombination med de sårbarheter och möjligheter som synliggjorts genom kriget i Ukraina och COVID-19-pandemin har medfört ett ökat behov av att Malmö stad i sin tur stärker kommunens beredskaps- och säkerhetsarbete. Osäkerhet i försörjningskedjor och på leverantörsmarknaden påverkar samhället i stort men i synnerhet påverkas inköpsområdet.

I staden pågår ett arbete att lyfta perspektivet gällande leveranssäkerhet i Malmö stads upphandlingsprocess, för att säkerställa att beredskapsperspektivet beaktas inför och under upphandling av varor och tjänster som är kritiska för Malmö stads samhällsviktiga verksamheter.

Malmö stads informationssäkerhet i upphandlingsprocessen behöver fortsatt stärkas för att möta de skärpta kraven på EU-nivå och det förändrade omvärldsläget.

Målet är inte att eliminera alla risker för leveranssäkerheten, utan att fatta medvetna beslut. Beslut om vilka åtgärder som kan vidtas för att öka leveranssäkerheten vägs in i varje enskild upphandling gentemot andra mål och krav som är vägledande för stadens inköp. För att åstadkomma ett genomarbetat beslutsunderlag och en god avtalsuppföljning är det nödvändigt med samverkan mellan olika funktioner i staden som kan bidra med sina perspektiv – verksamhet, inköp, säkerhet och beredskap.

De speciella krav som leveranssäkerhet av varor och tjänster till samhällsviktig verksamhet innebär kan vara kostnadsdrivande men behöver inte alltid vara det. Det kan röra sig om ökade krav på funktionalitet eller tillgänglighet men kan också innebära att Malmö stad ställer krav på gemensamma beredskapsövningar eller uppbyggnad av gemensamma kontinuitetsplaner under avtalstiden. Det är även viktigt att verksamhetsansvariga beaktar de speciella förutsättningar verksamheten ska verka under när man gör inköp som berör samhällsviktig verksamhet.

Hållbarhetskrav i stadens inköp

Att ställa hållbarhetskrav är ett viktigt steg i rätt riktning för att uppnå stadens mål, men för att kunna uppnå reella resultat och för att kunna vässa hållbarhetskraven över tid behöver staden i större utsträckning följa upp både leverantörernas efterlevnad av kraven och de konkreta effekter kraven får. Uppföljning av avtal bör vara en prioriterad fråga för stadens nämnder.

Ekologisk hållbarhet

Malmö stads miljöprogram hanterar den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 inom tre målområden. Eftersom flertalet av miljöprogrammets mål är tydligt kopplade till konsumtion av varor och tjänster är stadens inköp ett viktigt verktyg för att främja miljöprogrammets mål.⁶

För att bidra till målområdet *Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan* ska Malmö som geografiskt område fram till 2030 reducera sina utsläpp av växthusgaser med 70 procent jämfört med 1990 års nivåer. Malmö stad som organisation ska ha nettonollutsläpp⁷ av växthusgaser, staden ska försörjas

---

⁶ [Miljöprogram | Komin \(omniacloud.net\)](#)

⁷ Nettonollutsläpp innebär att utsläppen minimeras och att de utsläpp som fortfarande kvarstår kompenseras via negativa utsläpp eller kolupptag på annat vis.

av 100 procent förnybar och återvunnen energi, och de konsumtionsbaserade utsläppen ska minska.

För att skapa *Ett Malmö med god livsmiljö* ska den hälsofarliga exponeringen minska avsevärt fram till 2030. Detta ställer krav på att de varor staden använder i minsta möjliga mån innehåller hälsofarliga ämnen, samt att nivåerna av buller och luftföroreningar hålls på en låg nivå.

För att bidra till *Ett Malmö med rik och frisk natur* behöver staden bidra till att den biologiska mångfalden i staden ökar, att Malmös odlingslandskap värnas och brukas på ett hållbart sätt, och att stadens havsområden förvaltas på ett hållbart sätt och skyddas i större utsträckning. Ytterligare ett viktigt mål är att ställa om till en mer cirkulär ekonomi där spill och avfall minimeras och där energieffektivisering möjliggörs. Varor och olika typer av material bör nyttjas fullt ut, om möjligt återanvändas, och slutligen återvinnas. Staden ska till 2030 ha ett hållbart mobilitetssystem, en ökad tillgång till gröna och blå miljöer och en ökad förmåga att stå emot och klara av klimatförändringarnas effekter.

För att uppnå *ekologisk hållbarhet* ställs bland annat cirkulära krav, klimatkrav, kemikaliekrav, krav som främjar ett hållbart jordbruk och biologisk mångfald samt krav som främjar hållbar mobilitet och minskade luftföroreningar.

Social hållbarhet

För att främja *social hållbarhet* integreras krav kring mänskliga rättigheter, socialt ansvar och frågor kring antikorruption i stadens upphandlingar. Social hållbarhet – ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader⁸ – är ett överordnat mål för största delen av den kommunala kärnverksamheten och en del av Agenda 2030⁹.

En stor del av de sociala krav som Malmö stad ställer är lagstadgade. Genom uppförandekoden och villkor kring hållbara leveranskedjor kräver Malmö stad att leverantören ska uppfylla krav kring relevant arbetsrättslagstiftning, tillgänglighet, sysselsättningsfrämjande åtgärder, FN:s allmänna förklaring

---

⁸ Rapporten tillämpar Folkhälsomyndighetens definition av social hållbarhet. Denna definition har i sin tur sitt ursprung i Brundtlandkommissionens rapport "Vår Gemensamma Framtid (Our common future)".

⁹ [Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling - Regeringen.se](#)

om de mänskliga rättigheterna, ILO:s kärnkonventioner och FN:s konvention mot korruption samt barnkonventionen.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomiska hänsyn har länge varit naturligt integrerade i upphandlingsprocessen. Inköp ska ske av varor som håller kraven prestandamässigt, som levereras i rätt tid och till rätt pris. Ekonomiska hänsyn syftar till att främja en effektiv användning av skattemedel, att stimulera en sund konkurrens och ett varierat näringsliv samt att bidra till ekonomisk tillväxt. Ett ökat fokus på hållbarhet innebär att vi i högre grad än tidigare ska säkerställa att ekonomiska hänsyn inte sker på bekostnad av människor och miljö, samtidigt som vi ska behålla vårt fokus på ekonomisk effektivitet.

För att uppnå *ekonomisk hållbarhet* ställs krav på att leverantörer är behöriga att utöva näringsverksamhet, är registrerade för F- eller FA-skatt, är kreditvärdiga, har betalat skatter och sociala avgifter. Krav ställs även på att leverantörer arbetar systematiskt med kvalitetsledning, för att staden ska stödja en sund och seriös marknad. Inköp ses dessutom allt oftare ur ett livscykelperspektiv för bästa långsiktiga effekt.

Nämndernas hållbarhetsrapportering

Nämnderna har redovisat vilka hållbarhetskrav som regelbundet använts i upphandlingar över direktupphandlingsgränsen. Det går inte att dra några konkreta slutsatser huruvida ställda krav är tillräckliga för att uppfylla lagstiftning och stadens hållbarhetsmål. Underlaget visar att staden ställer hållbarhetskrav inom många områden men inte inom alla områden, även om det sannolikt skulle vara möjligt. Detta påvisar betydelsen av tydliga riktlinjer från staden i strategiskt viktiga hållbarhetsfrågor.

Stadskontoret har tagit fram en **vägledning** som ska underlätta arbetet med att ställa relevanta hållbarhetskrav vid inköp. Stödet riktar sig till de som genomför upphandlingar, se *Vägledning hållbarhet i upphandling*¹⁰ på KOMIN.

Vägledningen innehåller rekommendationer för hur hållbarhet, både miljömässig och social sådan, kan främjas vid upphandling. Vägledningen inleds med en checklista som ger användaren stöd i att se vilka hållbarhetsområden som är aktuella för den specifika upphandlingen. Därefter följer ett fördjupningsavsnitt för respektive område som innehåller

---

¹⁰ [Hållbara inköp | Komin \(omniacloud.net\)](#)

en kortfattad introduktion till området, tips på informationskällor, exempel på krav samt områdets koppling till relevanta styrdokument i staden.

Nedan följer en beskrivning av några av de olika miljökrav och sociala krav som nämnderna ställt i sina upphandlingar. För ytterligare fördjupning kring de olika kraven se *Vägledning för hållbarhet i upphandling*¹¹ på KOMIN.

Krav på miljöledningssystem

Ett vanligt förekommande miljörelaterat krav i stadens upphandlingar är krav på *miljöledningssystem*, vilket innebär att leverantören åläggs att bedriva ett systematiskt miljöarbete, i vissa fall i enlighet med specifika certifieringssystem. Krav på miljöledningssystem syftar till att inkorporera ett brett miljöansvar, som tangerar flera eller samtliga av de målområden som nämns ovan. Samtidigt krävs ofta mer utförliga krav för att säkerställa att leverantörens miljöarbete håller tillräckligt hög standard. I likhet med kvalitetsledningssystem innebär ett miljöledningssystem att ett systematiskt miljöarbete ska finnas på plats, men det säger inget om *vad* arbetet innebär eller om det ger de effekter som är önskvärda ur ett globalt perspektiv. Krav på miljöledningssystem ställs i princip samtliga stadsövergripande avtal.

Krav på transporter

En av de viktigaste faktorerna är olika typer av klimat- och miljökrav på transporter av personer och av varor. Enligt Trafikverket står inrikes transporter för cirka en tredjedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser och om utrikes sjöfart och flyg inkluderas är andelen drygt 40 procent.¹² Transporter är även en stor källa till både luftföroreningar och buller, vilka har en negativ inverkan på både människor och natur.

Eftersom transporter ingår i en stor del av stadens upphandlingar är dess miljö- och klimatpåverkan något som staden i stor utsträckning kan påverka. Detta sker genom att nämnderna i majoriteten av de upphandlingar som överstiger tröskelvärdet har ställt krav som syftar till att minimera utsläpp från transporter och arbetsmaskiner. Nivån och omfattningen på dessa krav skiljer sig mellan olika upphandlingar och olika förvaltningar men kraven inkluderar bland annat krav på drivmedel¹³ och fordon¹⁴ och på minimering

---

¹¹ [Hållbara inköp | Komin \(omniacloud.net\)](#)

¹² [Transporternas klimatpåverkan - Bransch \(trafikverket.se\)](#)

¹³ Exempel på sådana krav är att fordon ska drivas med fossilfria drivmedel.

¹⁴ Exempel på sådana krav är att fordon ska uppfylla krav enligt olika miljöstandarder och att motorena i arbetsfordon inte får överstiga en viss ålder.

av transportsträckor. Dessa krav ställs bland annat i avtalen för kontorsmaterial, livsmedel, IT-produkter, persontransporter och tvättjänster.

I vissa fall, främst i upphandling av lokaler eller platsberoende tjänster, ställs krav på att det ska vara enkelt att ta sig till den aktuella platsen med kollektivtrafik. Denna typ av krav ställs bland annat i avtalet avseende konferensanläggningar och i avtalet för drogtestning.

De krav på transporter som ställs kan påverka flera av miljömålen. Minskade transportsträckor och ökad användning av mer hållbara drivmedel innebär både minskad klimatpåverkan och mindre exponering för hälsofarliga luftföroreningar och buller.

Krav på cirkularitet och hållbara produktval

Ett viktigt sätt att bidra till minskat svinn och avfall, samt minskade utsläpp av växthusgaser, är att minska nyproduktionen och att byta ut varor som konsumeras mot mer hållbara alternativ. För att uppnå detta ställer både kommunstyrelsen och flera nämnder cirkulära krav i sina upphandlingar. Detta kan exempelvis handla om att efterfråga återbrukade varor eller återvunna material eller att ställa krav på att utrustning ska kunna uppgraderas och repareras för att förlänga livslängden och undvika onödiga inköp. Krav ställs också på att produkter ska kunna avyttras på ett korrekt sätt, genom system för återanvändning eller materialåtervinning.

I många fall är det dock nödvändigt att använda nyproducerade varor. För att minimera klimatpåverkan från dessa ställer kommunstyrelsen och flera nämnder krav på exempelvis energieffektivitet, låga utsläpp av växthusgaser från produktionen och hållbarhetsmärkning som inkluderar klimatkrav. För att minska hälsofarlig exponering och negativ påverkan på natur och odlingslandskap är krav på de varor som upphandlas, exempelvis innehåll av skadliga ämnen eller kemikalier¹⁵ eller utsläpp av luftföroreningar i tillverkningsprocessen, ett viktigt verktyg.

Kemikaliekrav ställs bland på lek- och skapandematerial och kemiska produkter så som exempelvis städ- och hygienprodukter.

Krav på hållbarhetsmärkta produkter ställs bland annat i avtalen för kontorsmaterial, tvättjänster, städ- och hygienprodukter.

---

¹⁵ Ett flertal av nämnderna använder Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav i sina upphandlingar.

Cirkulära krav ställs bland annat på tvättjänster, förpackningar, skyltar, barnvagnar, lek- och skapandematerial, IT-produkter samt möbler och inredning.

Krav för att främja ökad biologisk mångfald

I upphandlingar av livsmedel ställer kommunstyrelsen och en del nämnder klimatkrav, djurskyddskrav, och krav på ekologiska livsmedel samt ASC/MSC märkt fisk. Denna typ av krav syftar till att främja ett hållbart jordbruk, minska utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar, minska exponeringen för hälsofarliga ämnen, samt främja en frisk natur med stor biologisk mångfald, på land och i havet.

För de nämnder där det är tillämpligt ställs krav på grönytefaktorer eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering och entreprenader.

Krav på hållbara leveranskedjor

Enligt 17 kap. 4 § *Lagen om offentlig upphandling* (LOU) krävs att upphandlande myndigheter ställer krav på hållbara leveranskedjor för alla upphandlingar över tröskelvärdet där det är behövligt. Malmö stad gör detta bland annat genom att bilägga *Malmö stads uppförandekod för leverantörer*, som är en samling minimikrav avseende leverantörernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhetsarbete, i stadens inköpsavtal. Dessa kriterier relaterar till ett flertal av de globala målen i Agenda 2030.

I många inköpsavtal, främst avseende varor, ställs krav enligt Malmö stads definition av *hållbara leveranskedjor*. Dessa krav kan sägas utgöra skarpare versioner av de krav som ställs i uppförandekoden och specificerar i högre grad än uppförandekoden leverantörens ansvar och skyldigheter.

Kraven på hållbara leveranskedjor återfinns bland annat i avtal för järnhandelsvaror, elektronikvaror och livsmedel.

Arbetsrättsliga krav

Av 17 kap. 2–3 §§ LOU fastställs att vissa upphandlingar ska innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor avseende lön, semester och arbetstid för att förhindra att konkurrens sker på bekostnad av skäliga anställningsvillkor. Att ställa sådana krav kan bidra till uppfyllelsen av mål 8 i Agenda 2030: *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*. Villkoren följs upp regelbundet och stadskontoret genomför även stickprovskontroller för att säkra att

uppställda villkor efterlevs. Staden kommer fortsatt ställa höga krav kopplat till arbetsrätt och arbetsmiljö och följa upp desamma.

Arbetsrättsliga villkor ställs bland annat i avtal för daglig lokalvård, catering, färdtjänst och tvättjänster samt i de avtal som innefattar en betydande andel transporter.

Krav på universell tillgänglighet

I LOU (9 kap. 2 § LOU) och även i *Konventionen för rättigheter för personer med funktionsbinder* regleras tillgänglighetsfrågor inom offentlig upphandling. Där står att de tekniska specifikationerna ska bestämmas med beaktande av samtliga användares behov, inklusive behoven bland användare med funktionsnedsättning.

Att främja universell tillgänglighet i upphandlingssammanhang kan bidra till att stadens miljöer och verksamheter kan komma fler personer till del. Detta kan i sin tur bidra till uppfyllelsen av Agenda 2030:s *Mål 10: Minskad ojämlikhet* och *Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen*. Att upphandla tillgängliga varor och tjänster kan även vara positivt ur andra perspektiv. De lösningar som krävs för att tillgängliggöra varor och tjänster för personer med olika typer av funktionsvariationer har ofta positiva konsekvenser även för andra grupper, då dessa lösningar ofta är mer flexibla och användarvänliga än andra. Dessutom kan den ekonomiska effektiviteten öka om universell tillgänglighet kan ersätta de dyra speciallösningar som annars skulle krävas.

Kraven på tillgänglighet ställs bland annat i stadens möbelavtal samt i avtalen för lekmaterial, källsortering, kökstillbehör och entrélösningar.

Krav att uppfylla lag kring antidiskriminering

För att främja allas lika möjligheter och skyldigheter har Malmö stad tagit fram en antidiskrimineringsklausul. Klausulen uppmärksammar leverantören på deras skyldighet att följa gällande svensk diskrimineringslagstiftning, som ålägger leverantören att vidta aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.¹⁶

---

¹⁶ De sju diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Genom att tillämpa antidiskrimineringsklausulen vill Malmö stad bidra till uppfyllelsen av mål 5, 8 och 10 i Agenda 2030: *Jämställdhet, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* samt *Minskad ojämlikhet*.

Kravet att uppmärksamma lagen om antidiskriminering ställs regelmässigt i alla stadsövergripande avtal.

Krav att följa barnkonventionen

Sedan 1 januari 2020 ska FN:s konvention om barnets rättigheter den så kallade barnkonventionen, beaktas i upphandlingssammanhang.

Barnkonventionen anger att barnets bästa ska beaktas i alla beslut och processer som berör barn. Vissa upphandlingar berör barn mycket tydligt, exempelvis när det som ska upphandlas avser varor eller tjänster relaterade till förskole- och skolverksamheter. I andra fall kan det vara mer otydligt.

Krav som har bäring på barnkonventionen ställs bland annat i avtalen för lek- och skapandematerial, hörselutrustning och bevakningstjänster.

Sysselsättningsfrämjande krav

En av Malmö utmaningar är det relativt höga antalet Malmöbor som saknar arbete. Stadens inköpsverksamhet bidrar till att skapa praktikplatser och anställning till personer som står långt från arbetsmarknaden genom de sysselsättningsfrämjande krav som ställs i vissa upphandlingar. Villkoret ställs genom ett s.k. *dialogkrav*, vilket innebär att leverantören åtar sig att i dialog med staden aktivt undersöka möjligheterna att erbjuda praktik och/eller anställning under pågående avtalsperiod. Därigenom vill staden bidra till uppfyllelsen av Agenda 2030:s Mål 1: *Ingen fattigdom*, Mål 4: *God utbildning*, Mål 5: *Jämställdhet*, Mål 8: *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och Mål 10: *Minskad ojämlikhet*.

Sysselsättningsfrämjande villkor ställs bland annat i avtalen för flyttjänster, lokalvårdstjänster och möbler.

Ekonomiska krav

Utöver krav på uppfyllande av behörigheter, skattekrav och kreditvärdighet ställs alltid krav på att personer i nyckelpositioner inte är dömda för vissa typer av brott (exempelvis ekonomisk brottslighet) eller finns i näringsförbudsregistret eller personligt konkursregister. Att ställa sådana krav är, förutom att bidra till sund konkurrens mellan juridiskt och

ekonomiskt ansvarsfulla aktörer, ett led i arbetet att tillförsäkra staden fullgoda leveranser från seriösa leverantörer.

Ett annat förekommande krav är att leverantören ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete genom ett så kallat *kvalitetsledningssystem*. Det finns olika standarder för sådana system och i vissa upphandlingar ställer nämnden specifika krav på vilken standard som ska användas. Krav på kvalitetsledningssystem ska säkerställa att leverantören har ett organiserat arbete avseende exempelvis kvalitetsmål, avvikelsehantering och uppföljning. Krav på kvalitetsledningssystem används i stort sett i alla upphandlingar som genomförs över tröskelvärdena av stadskontoret, oavsett upphandlingsområde. För att säkra en god leverans är det viktigt att krav på kvalitetsledningssystem kompletteras med ytterligare kvalitetskrav som reglerar själva varan, tjänsten eller entreprenaden.

Inköp ses dessutom allt oftare ur ett livscykelperspektiv för bästa långsiktiga ekonomiska effekt.

Att ställa ekonomiska krav kan bidra till uppfyllelsen av mål 12 i Agenda 2030, *Hållbar konsumtion och produktion*, delmål 7, *Främja hållbara metoder för offentlig upphandling*.

Strategisk inriktning 2023/2024

Genom att använda upphandling som ett strategiskt verktyg arbetar Malmö stad med att öka integrationen mellan offentlig konsumtion och hållbarhetsfrågor. Stadens inköp ses inte enbart i relation till de konkreta verksamheter där de används. I stället tas inköpens bredare påverkan på människor och miljö i allt högre grad i beaktande genom hela inköps- och upphandlingsprocessen och stadens politiska mål kopplas alltmer samman med dess konsumtion.

Staden gör inköp för uppemot 10 miljarder om året. Att arbeta med hållbarhet i upphandling kan vara en avgörande faktor i stadens arbete med de globala målen. Samtidigt introducerar hållbarhetsarbetet komplexitet i inköpsprocessen. De tre hållbarhetsdimensionerna står i många fall i konflikt *med varandra* och att prioritera mellan dem innebär ibland en svår balansgång.

Staden måste i varje enskild upphandling göra ett pragmatiskt övervägande i vilken utsträckning och på vilket sätt staden ska inkludera hållbarhetskrav utan att för den skull göra avkall på stadens övergripande hållbarhetsmål. Upphandlingsprocessen behöver vara både snabb och rörlig för att svara

upp mot en verklighet där förväntningar, kunskap och marknader ständigt förändras.

Behov av innovativa och hållbara lösningar

I Malmö stads inköspolicy står att inköpsverksamheten ska formas så att det ges utrymme för innovativa inköpslösningar. Det står även att behov om möjligt ska formuleras utifrån vilken funktion som efterfrågas och vilket mål som ska uppnås. Detta för att skapa utrymme för nya lösningar för att tillgodose de behov som finns.

Malmö stad arbetar aktivt med att söka efter nya lösningar i de fall det finns ett tydligt incitament att testa marknadens möjligheter att tillgodose behov på ett annat sätt än brukligt. Detta görs inom ramen för de upphandlingar som sker. Detta görs även under avtalstiden genom ett dynamiskt samarbete mellan staden och befintliga leverantörer. Inriktningen är att i första hand utnyttja upphandlingsinstrumentet för att stimulera innovation i de fall det finns ett tydligt verksamhetsbehov.

Majoriteten av stadens nämnder efterfrågar mer **cirkulära lösningar** i stadens kontrakt. Många av lösningarna syftar till att på olika sätt förlänga livslängden på, och öka nyttjandegraden av, de varor som staden köper in eller redan har köpt in. Utifrån både ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv kräver hållbar konsumtion också att själva inköpen i sig ifrågasätts och att alternativa sätt att tillgodose behov främjas. Några nämnder föreslår att i större utsträckning rekonditionera de varor som redan finns, återbruka befintliga varor och se över om en och samma vara kan ha flera funktioner och på så sätt undvika onödiga inköp.

Flera nämnder efterfrågar utökade möjligheter att köpa in **begagnade varor** på den öppna marknaden. Den typ av varor som efterfrågas är bland annat pynt, porslin och annat för hemliknande miljöer. Utöver de miljövinster och ekonomiska vinster som uppstår i att köpa begagnat finns även den pedagogiska nyttan av att personal och brukare kan handla tillsammans i en secondhandbutik. Stadskontoret planerar att genomföra en upphandling av begagnade varor 2023/2024

Flera nämnder påtalar liksom i tidigare rapportering ett önskemål om en utökad **samordning av leveranser** för att skapa utrymme för breddad konkurrens, effektivare leveransflöden och minskade utsläpp av

växthusgaser och luftföroreningar. Samordnade leveranser skapar även en ökad säkerhet i staden särskilt runtom skolor och förskolor. Ett samordnat mottagande ger också mer tid för kärnverksamheten. Malmö stad har över 1 000 leveranspunkter och det är därför strategiskt viktigt att se över möjligheterna att samordna leveranser. Kommunfullmäktige gav servicenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för samordnad varudistribution redan 2022 varför ytterligare åtgärder inte föreslås i nuläget.

Behov av utökat internt återbruk

Om antalet inköp av nyproducerade varor minskar genom ett utökat återbruk av de varor som staden redan har köpt in kan åtskilliga klimatrelaterade och ekonomiska vinster uppnås. Andelen koldioxidutsläpp skulle minska radikalt vid återbruk av befintliga varor jämfört med att köpa nytt. Kostnaden för att återbruka det som redan finns i organisationen är väsentligt lägre än för nyproducerade, givet att återbrukslösningen är kostnadseffektiv.

Vissa nämnder har tagit egna initiativ för ökat internt återbruk. Servicenämnden har genom Stadsfastigheter en tillfällig lösning för återbruk av byggmaterial och vissa nämnder återbrukar möbler. Det interna återbruket är dock mycket sparsamt och det slängs mycket funktionsdugligt som skulle kunna återbrukas som de är eller efter reparation och anpassning.

Majoriteten av nämnderna anger att de önskar återbruka bland annat möbler, verktyg, lekmaterial, utställningsmaterial och it-tillbehör. Det finns således en stor potential till återbruk av flera av stadens redan inköpta resurser. Det som saknas är en tillgänglig och fungerande förmedlingstjänst.

I Malmö stad finns förvisso sedan 2013 den interna förmedlingstjänsten *Malvin* men den nyttjas inte i den utsträckning som skulle vara önskvärd, dels för att den inte är tillgänglig för alla, dels för att systemstödet är föråldrat och de personella resurserna otillräckliga för utökad återbrukshantering.

En förstudie genomfördes under 2022 i syfte att undersöka hur en lösning för ett ökat återbruk skulle kunna se ut i staden. Studien visar att det utöver ett användarvänligt IT-system krävs en lagerfunktion, en logistiklösning och säkerställda personella resurser samt arbetsledning.

Vad avser förmågan att återbruka i större utsträckning är det viktigt att undersöka förutsättningarna. Stadskontoret kommer att föra dialog med förvaltningarna kring möjligheten att skapa en gemensam återbrukslösning.

Behov av gemensamt larm- och passersystem

Staden saknar i dagsläget en stadsövergripande lösning avseende hantering av larm- och passersystem. Ett stort antal leverantörer levererar olika system till olika verksamheter. Enskilda förvaltningar är i flera fall knutna till dyra, och i många fall helt onödiga, serviceavtal. Flertalet avtalade lösningar medför i delar ett otillräckligt och ojämnt säkerhetsarbete som inte är säkrat för framtiden.

Genom en stadsövergripande lösning och ett stadsövergripande ramavtal avseende larm- och passersystem skulle staden kunna uppnå effektivare, säkrare och mer likvärdiga lösningar av inbrottslarm och passersystem. En gemensam lösning kan också säkra tillgänglighetsaspekter kopplat till funktionsvariationer på ett bättre sätt än idag. För att uppnå en gemensam lösning behöver staden identifiera inriktning, prioriteringar samt roller och ansvarsfördelning. Dessa faktorer är grundläggande för att skapa en robust lösning och är avgörande för upphandlingar inom området framöver.

För att skapa en robust lösning avseende larm- och passersystem är det angeläget att en utredning kring förutsättningarna för en gemensam hantering i staden genomförs. Förslaget är därför att kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att utreda frågan.

Behov av förstärkt uppföljning

Även om avtalsuppföljning till stor del sker redan idag behöver den förstärkas inom särskilt prioriterade avtalsområden. Dessa områden har särskilda utmaningar som motiverar en fördjupad kontroll. Det handlar om verksamhetskritiska avtalsområden och branscher där efterlevnaden av såväl ekonomiska som sociala villkor sviktar.

Syftet med förstärkt kontroll är att säkerställa att leveranser utförs i enlighet med avtalade villkor. Förstärkt uppföljning möjliggör ett nära samarbete med berörda beställare. Med ökad kunskap om faktiska leveranser kopplat till aktuella avtal och villkor förstärks stadens position som affärspartner och risken att affärer görs med oseriösa leverantörer minskar.

I samband med förra årets upphandlingsplan gav kommunstyrelsen stadskontoret i uppdrag att utreda förutsättningar för en utökad uppföljning

av sociala krav i avtal. Uppdraget kommer att återrapporteras under hösten 2023 med förslag att utöka arbetet med uppföljning av sociala krav i avtal.

Inom avtalsområdena lokalvård och tvättjänster finns idag förstärkta organisationer kopplat till uppföljning på både operativ, taktisk och strategisk nivå. Stadskontoret arbetar löpande med att förstärka avtalsuppföljning och beställarkompetens inom fler verksamhetskritiska avtalsområden och riskbranscher.

Vägval inom varuförsörjningen

Historiskt har staden haft en (1) leverantör som täckt stadens totala behov av **papper, plast och hygienprodukter**. Under pandemin blev det uppenbart för staden att ett upplägg med parallella leverantörer, som kan försörja staden med exempelvis desinfektionsmedel, handskar, munskydd etcetera, hade varit bättre ur ett leveransförsörjningsperspektiv.

Stadskontoret undersöker förutsättningarna för ett avtalsupplägg som bättre säkrar kontinuerlig och robust produktförsörjning inom aktuellt område.

Stadskontoret har genomfört en förstudie kring inköp av **arbetskläder**.

Förstudien visar att stadens totala behov av arbetskläder inte täcks av nuvarande avtalsstruktur. Förstudien visar också att det finns möjlighet att effektivisera beställningsprocesser, förbättra kommunikationen kring avtal och uppnå högre hållbarhetskrav. Stadskontoret kommer att arbeta vidare utifrån identifierade förbättringsområden.

Vägval inom IT-försörjningen

Malmö stad har ett stort fokus på IT-hårdvara utifrån gröna och sociala aspekter. Stadskontoret för en kontinuerlig dialog med den tillverkande marknaden för att kunna ställa högre och mer långtgående hållbarhetskrav på IT-produkter.

Inom området för **AV-produkter**, vilket ska upphandlas 2023/2024, har marknaden traditionellt inte nyttjat tredjepartscertifiering i lika stor utsträckning som för andra IT-produkter. I den mån det är möjligt kommer dock krav om tredjepartscertifieringar (såsom TCO certified) ställas i upphandlingen. Krav om effektiv energianvändning, förlängd livslängd genom garantier och krav på att reservdelar kan tillhandahållas kommer också att ställas. För att möta stadens mål kring koldioxidutsläpp kommer krav även att ställas på miljövänliga transporter vid leverans och vid utförande av tjänster kopplade till avtalet.

Det bästa utifrån samtliga hållbarhetsaspekter är att nya inköp inte görs utan befintliga produkter och infrastruktur nyttjas så länge det är rimligt och möjligt. I upphandlingen kommer staden ställa krav att det ska vara möjligt att få installation genomförd vid flytt av befintliga produkter samt krav på att nyttja befintliga kanaler vid installation.

I marknadsdialog och i dialog med förvaltningarna kommer stadskontoret undersöka möjligheten till inköp av laserprojektorer, vilka har väsentligt längre livslängd än andra projektorer. Utifrån en livscykelkostnad kan det finnas vinster både ur ekonomiskt perspektiv och hållbarhetsperspektiv att, när det är möjligt, överväga laserprojektorer vid nyinstallation.

Vägval inom tjänsteförsörjningen

Det krävs ett brett utbud av stadsövergripande tjänsteavtal för att möta det varierade behov som finns hos stadens verksamheter. Förändrade uppdrag, nya beslut och effekter av en förändrad omvärld kräver att avtalstäckningen ständigt ses över och matchas mot behoven. En genomlysning av **konstultbehov och säkerhetsrelaterade behov** pågår.

En avtalstäckning som stämmer överens med stadens nuvarande och framtida behov inbegriper även kloka gränsdragningar mellan olika avtal. Inom olika tjänsteavtal ingår exempelvis ofta **rådgivning och utbildning** inom aktuellt tjänsteområde. Stadskontoret arbetar för att gränsdragningar ska bli tydligare för såväl beställare som leverantörer i dessa avseenden.

Stadskontoret kommer under 2023 inleda arbetet med att genomföra en ny upphandling av **konferensanläggningar** som ska ersätta det befintliga avtalet, som var det första i sitt slag i staden när det tecknades 2022. Stadskontoret har haft nära dialog med såväl leverantörer som beställare och fångat viktiga erfarenheter och förbättringsområden.

I den kommande upphandlingen kommer Stadskontoret bland annat fokusera på följande; *Aktivt synliggöra upphandlingen* för att, om möjligt, öka antalet anbud, *förändra avropsmodellen* så det blir enkelt för beställare att avropa det behov som är aktuellt vid varje enskilt tillfälle och *skapa rimliga tidsfrister* för leverantörer att lämna offert vid varje enskild förfrågan samt vidmakthålla en hållbar ansats avseende måltider.

Stadskontoret arbetar med en grundlig avtalsuppföljning inom området **lokalvård**. Lokalvårdsbranschen är en riskbransch där risken för olika typer

av oegentligheter och brister avseende arbetsrätt och arbetsmiljö bedöms vara högre än i andra branscher. Stadskontorets bedömning är att det saknas tillräckligt många anbudsgivare som kan möta Malmö stads behov av hållbara leveranser av lokalvård. Stadskontoret kommer därför att föra dialog med beställande förvaltningar och serviceförvaltningen kring möjligheten att utöka den lokalvård som sker i stadens egen regi.

För att komma till rätta med omfattande brister inom stadens avtal avseende **tvättjänster** (inhyrt flatgoods och kundägd textil) genomfördes en kommunövergripande upphandling 2022/ 2023. Nya avtal träder i kraft hösten 2023 och implementering pågår med målet att säkra en god uppdragstart.

En översyn av stadens behov har gjorts och avtalets olika delområden har organiserats om i ljuset av det som framkommit vid kartläggningen. En del av upphandlingen, tvätt av stadens kundägda textilier, har reserverats till samhällsorienterade företag där uppdraget ska fullgöras inom ramen för program med skyddad anställning.

Skärpta krav har införts kring leveransen och en uppföljningsfunktion har inrättats på Serviceförvaltningen för att skapa robusthet i hanteringen av tvättgoods. Uppföljningsfunktionen utgörs av en controller som kan stödja stadens verksamheter i fråga om praktiska rutiner, avvikelshantering, och annan information om hur avtalet kan nyttjas.

Stadens samlade inköp

Malmö stad gör inköp för närmare 10 miljarder kronor varje år. De flesta inköp sker genom att beställningar och avrop görs från befintliga avtal eller genom verkställande av entreprenader av olika slag. I de fall avtal saknas eller avtal håller på löpa ut behöver en upphandling göras.

Det sker således mängder av inköp varje år som tar sin utgångspunkt i de avtal som finns och de villkor som är reglerade i dessa avtal. Då staden har som inriktning att koordinera inköp och upphandlingar där relevanta samordningsvinster finns samordnas allt fler inköpsbehov i stadsövergripande (ram)avtal. Målsättningen är att dessa avtal ska täcka in övergripande inköpsbehov av repetitiv karaktär och vara anpassade efter de

målsättningar staden har kring ekologiska/miljömässiga. sociala och ekonomiska aspekter.

Nästan hälften av stadens samlade inköp görs inom nedan angivna inköpskategorier¹⁷. Det är också inom dessa områden de flesta större upphandlingarna görs, vilka resulterar i olika typer av kontraktsformer.

Inköpsområde	Inköpsvolym tkr 2021
Köp av huvudverksamhet <i>Vård, boende och behandlingsinsatser samt särskilt boende och korttidsboende, externa platser enligt LSS och SoL, vinterväghållning, serviceresor och kommunal vuxenutbildning.</i>	2 216 000
Drift och reparationer anläggningsentreprenader	351 000
Drift vid nyproduktion av byggnader	250 000
Livsmedel	249 000
Konsulttjänster	233 000
Förbrukningsmaterial	184 000
Städ-, tvätt o renhållningstjänster	170 000
Datorer och övriga IT- o teleinventarier	167 000
Mindre reparationer och underhåll av fastigheter	127 000
Underhållslicenser	113 000
Anläggnings- och underhållsmaterial	93 000
Trygghetslarm, laboratorieanalyser och övriga främmande tjänster	76 000
Böcker, tidningar, facklitteratur	74 000
Tillfälligt inhyrd personal	70 000
Hyra/leasing bilar och transport	70 000
IT-tjänster	50 000
Larm och bevakning	49 000
Skolskjutsar, matttransporter, taxi- och övriga transporter	49 000
Kurs o konferens	47 000
Förbrukningsinventarier inkl. pedagogiska	41 000
Möbler och inredning	40 000
Reklam och information	40 000
Hyra, paviljonger	37 000
Laboratoriematerial, läkemedel och hjälpmedel	35 000
Reparation och underhåll av maskiner och inventarier	34 000
Hyra/leasing arbetsmaskiner o inventarier	31 000
Drifts-/Supportavtal	30 000
Totalsumma	4 926 000

¹⁷ Investeringar i form av anläggningsentreprenader och byggentreprenader redovisas inte i aktuell tabell. Byggentreprenader redovisas dock i grafiken under rubriken *Bakgrund*.

Planerade upphandlingar 2023/2024

Samtliga upphandlingar, med undantag för direktupphandlingar, ska publiceras i en annonsdatabas som är registrerad hos Konkurrensverket (KKV). Upphandlingar som överstiger det s.k. tröskelvärde¹⁸, ska även publiceras i EU:s gemensamma annonsdatabas Tenders Electronic Daily (TED).

I nämndernas rapportering avseende planerade upphandlingar 2022/2023 har endast annonspliktiga upphandlingar över tröskelvärde angetts. Detta för att upphandlingar under tröskelvärde i sin natur oftast inte är planerade i förväg och i många fall är av engångskaraktär. Hanteringen av annonspliktiga upphandlingar under tröskelvärde och av tjänster noterade i LOU bilaga 2¹⁹ inom det icke-direktivstyrda området regleras i lag. För hanteringen av övriga upphandlingar har nämnderna antagit särskilda riktlinjer.

Stadsövergripande upphandlingar

Nämnd	Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)
Kommunstyrelsen	Städtjänster	500 000
Kommunstyrelsen	Möbler	200 000
Kommunstyrelsen	Konsultmäklare – IT, management och organisation	160 000
Kommunstyrelsen	Städ-, hygien- och serveringsprodukter	155 000
Kommunstyrelsen	Företagshälsovård	100 000
Kommunstyrelsen	Järnhandel och VVS-material	100 000
Kommunstyrelsen	Tolktjänster	98 000
Kommunstyrelsen	AV- och konferensprodukter	80 000
Kommunstyrelsen	Konferensanläggningar	80 000
Kommunstyrelsen	Mejeri	80 000
Kommunstyrelsen	Biblioteksmedia	60 000
Kommunstyrelsen	Tvättjänst för brukare	55 000
Kommunstyrelsen	Hyra bygg- och anläggningsprodukter	40 000
Kommunstyrelsen	Kommunikationstjänster	40 000
Kommunstyrelsen	Livsmedel i konsumentförpackningar	40 000
Kommunstyrelsen	Sjukvårdsmaterial	40 000
Kommunstyrelsen	Tryckeritjänster	35 000

¹⁸ [Tröskelvärden och gräns för direktupphandling | Konkurrensverket](#)

¹⁹ [Bilaga 1 och 2 till lagen om offentlig upphandling – LOU | Upphandlingsmyndigheten](#)

Kommunstyrelsen	Konsulter inom miljö och hållbar stadsutveckling	32 000
Kommunstyrelsen	Skapandematerial	31 000
Kommunstyrelsen	Grupptransporter med buss	26 000
Kommunstyrelsen	Elmaterial och ljuskällor	25 000
Kommunstyrelsen	Catering, konditori och färskt bröd	24 000
Kommunstyrelsen	Evenemangssäkerhet - ordningshållning och bevakning	20 000
Kommunstyrelsen	Inredningsarkitekter	20 000
Kommunstyrelsen	Arbetskläder för yrkesgrupper inom bland annat gata och park	18 000
Kommunstyrelsen	Kökstillbehör	16 000
Kommunstyrelsen	Skyltning och navigering	15 000
Kommunstyrelsen	Upphandlingskonsulter	12 000
Kommunstyrelsen	Säkerhetskonsulter	10 000
Kommunstyrelsen	Entrémattor	7 000
Kommunstyrelsen	Personalfrukt	6 400
Kommunstyrelsen	Bildskärms- och skyddsglasögon	6 000
Kommunstyrelsen	Evenemangssäkerhet - kommunikationsutrustning	6 000
Kommunstyrelsen	Hörselteknisk utrustning	5 000
Kommunstyrelsen	Laboratorietjänster och egenkontroll inom livsmedel	4 800
Kommunstyrelsen	Översättningstjänster	3 500
Kommunstyrelsen	Färsk fisk	3 000
Kommunstyrelsen	Resebyråtjänster	3 000
Kommunstyrelsen	Revisionstjänster (verksamhetsrevision)	Oklart

Nämnds specifika upphandlingar

Nämnd	Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)
Kommunstyrelsen	Upphandling av bank och tjänster från bank	20 000
Kommunstyrelsen	Kommunala ordningsvakter (om beslut fattas)	5 500
Kommunstyrelsen	Pensionsadministration	5 100
Kommunstyrelsen	Digitala informationsskyltar för Malmö stad och våra samarbetspartners	2 556
Kommunstyrelsen	Redaktionell produktion av tidningen Vårt Malmö	2 400
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Rättsdatabas. Förstudie ska genomföras. Kontraktsvärde ännu ej fastställt. Upphandling planeras till 2023	Oklart
Arbetsmarknads- och socialnämnden	HVB Vuxna (Skånes kommuner) HVB som arbetar med behandling och omvårdnad för vuxna personer med missbruk-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	400 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Öppenvård (Skånes kommuner) Öppenvård som arbetar med behandling, utredning och stöd för	541 600

	barn och unga och deras familjer samt vuxna personer med missbruks-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Konsulentstöd familjehems-/jourhemsverksamhet (Skånes kommuner) Konsulentstöd till familjehem/jourhem för barn och unga. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	168 800
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Stödboende barn och unga IFO (Skånes kommuner) Stödboende med individanpassat stöd för barn och unga i åldern 16–20 år. Förvaltningen har en pågående upphandling i avvaktan på Skånes kommuners upphandling planerad till 2023 Förvaltningen kan efter att det egna avtalet löper ut vid behov övergå till Skånes kommuners avtal.	124 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Stödboende vuxen IFO (Skånes kommuner) Boende med stöd – Boende med stöd för vuxna. Förvaltningen har ett eget ramavtal ASN-2021-3818 Boende med stödinsatser. Avtalet löper ut senast 2025. Förvaltningen kan övergå till Skånes kommuners avtal.	352 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Skyddat boende IFO (Skånes Kommuner) Skyddat boende för vuxna med eller utan familj. Förvaltningen har en pågående upphandling i avvaktan på Skånes kommuners upphandling vilken är planerad till 2023. Förvaltningen kan efter att det egna avtalet löper ut vid behov övergå till Skånes kommuners avtal.	160 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Handledning (Skånes kommuner) Handledning för personal inom IFO, VO och skola. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	42 400
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Arbetskooperativ (Skånes kommuner) Arbetskooperativ som arbetar med arbetsinriktad social rehabilitering för vuxna personer med missbruk-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2024. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	10 800
Arbetsmarknads- och socialnämnden	HVB Barn och unga (Skånes kommuner) HVB som arbetar med behandling, utredning och omvårdnad för barn och unga och deras familjer. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2024 Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	916 000
Funktionsstödsnämnden	Hjälpmedel 2023 (Skånes Kommuner), Individuellt formade sitsar 1 000, Träningshjälpmedel 2 000. Madrasser 12 000, Hygienhjälpmedel 14 000. Räknat på avtalstid fyra år.	29 000
Funktionsstödsnämnden	Hjälpmedel 2024 (Skånes Kommuner), Personlyftar och personlyftselar 10 000, Arbetsstolar 3 000, Träningshjälpmedel 3 000. Räknat på avtalstid fyra år.	16 000

Funktionsstödsnämnden	Hysesvårdsupphandling 2023, Hjälpmedelscentrum, lokal, kontor och lager. Räknat på avtalstid minst 10 år.	15 000 - 50 000
Funktionsstödsnämnden	System för elektronisk tidrapportering för personlig assistans 2023. Räknat på avtalstid på 4 + 6 år.	2 500
Funktionsstödsnämnden	Möbler och inredning för hemlika miljöer 2023–2024. ASN, FSN & HVON avser att genomföra en gemensam upphandling. Kan eventuellt avropas via ramavtal hos ADDA vilket bör utredas innan upphandling. Totalt belopp 5 500 tkr/år varav FSN:s behov utgör 500 tkr/år. Räknat på avtalstid fyra år.	22 000
Grundskolenämnden	IT-stöd, Modern systemmiljö (12 år)	240 000
Grundskolenämnden	Skolskjuts med taxi (4år)	160 000
Grundskolenämnden	Skolskjuts och omlokalisering av elever med buss (4 år)	40 000
Grundskolenämnden	IT-stöd för skolskjuts (4 år)	4 000
Grundskolenämnden	IT-bibliotekssystem (5 år)	20 000
Grundskolenämnden	Pedagogisk IT-lärresurs, Inläsningstjänst – Inlästa läromedel och lättläst (4 år)	8 000
Grundskolenämnden	Pedagogisk IT-lärresurs, Inläsningstjänst - flerspråkiga pedagogiska ämnesfilmer (4 år)	6 000
Grundskolenämnden	Pedagogisk IT-lärresurs Språkprojektet, (4år)	8 000
Grundskolenämnden	Pedagogisk IT-lärresurs, bildstödsprogram (4 år)	4 000
Grundskolenämnden	Pedagogisk IT-lärresurs, språkövningar avseende elever med dyslexi och andra språkliga betingade inlärningssvårigheter (4år)	4 000
Grundskolenämnden	NE Nationalencyklopedin (4år)	6 000
Grundskolenämnden	Swedish Film – filmlicens för filmförevisning i verksamheterna (4år)	4 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	IT-stöd, Modern systemmiljö (12 år)	240 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Skolskjuts med taxi (4 år)	30 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	IT-bibliotekssystem (5 år)	20 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Pedagogiskt IT-stöd, Studiestöd modersmål (4 år)	6 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Pedagogiskt IT-stöd, talsyntes & ordprediktion (4 år)	8 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Pedagogiskt IT-stöd, Inläsningstjänst (4 år)	4 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Trygghetslarm Särskilt boende	4 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Sekundärmottagare av Personlarm	3 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Personlarmsenheter (Hårdvara)	20 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Digital tillsyn	6 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Transport av färdiglagad varm mat inom HVO från tillagningskök	15 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Elektroniska nyckelskåp med spårbarhet och webbaserat gränssnitt. Avropas via ramavtal hos Adda.	2 500

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Elektroniska läkemedelsskåp med spårbarhet och webbaserat gränssnitt	10 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	System för bemanning, beställning och fakturering av externa bemanningssjuksköterskor	3 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Distribution av inkontinenshjälpmedel (Upphandlingen genomförs av Region Skåne, Malmö stad har lämnat fullmakt om att delta i upphandlingen för nästa avtalsperiod)	55 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Möbler och inredning för hemlika miljöer. ASN, FSN & HVON avser att genomföra en gemensam upphandling. Kan eventuellt avropas via ramavtal hos ADDA vilket bör utredas innan upphandling. Totalt belopp 18 Miljoner på fyra år varav HVON´s behov utgör 2 Miljon på fyra år	2 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Bemanningstjänster legitimerade sjuksköterskor*	200 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	* När det gäller den planerade upphandlingen av bemanningssjuksköterskor är det uppskattade kontraktsvärdet om 200 miljoner beräknat på kostnader för avrop från 2020–2022 (ej uppräknat). Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har en ambition om att minska användningen av bemanningssjuksköterskor och planen är att kostnaderna för avrop ska minska över åren i avtalsperioden. Det kontraktsvärde som slutligen kommer att användas i upphandlingen är ett takvärde, och upphandlingen kommer inte att innehålla någon förbindelse att avropa någon särskild volym från leverantörerna. Avrop ska endast göras efter behov, något som förvaltningen arbetar för att minska.	
Servicenämnden	Byggentreprenader	3 000 000
Servicenämnden	Ramavtal byggserviceentreprenader	640 000
Servicenämnden	Skolskjuts på uppdrag från skolförvaltningarna	125 000
Servicenämnden	Storköksutrustning	75 000
Servicenämnden	Spolbilstjänster, underhåll efter avrop	60 000
Servicenämnden	Nytt ärendehanteringssystem	48 000
Servicenämnden	Fordon 18 färdtjänstbussar	27 000
Servicenämnden	Livsmedelstransporter	26 000
Servicenämnden	Ny telefonlösning	24 000
Servicenämnden	Skadedjurssanering	24 000
Servicenämnden	Ramavtal markmiljökonsulttjänster	20 000
Servicenämnden	Brandsläckare, reservdelar och tillbehör	8 000
Servicenämnden	Utplanteringsväxter 130 000 /år	8 000
Servicenämnden	Ramavtal styr-, regler- och övervakningskonsulttjänster	8 000
Servicenämnden	Drift (tillsyn, skötsel, avhjälpande underhåll) kylanläggningar	6 000
Servicenämnden	Klottersanering	4 000
Servicenämnden	Anskaffning av integrationsplattform (under utredning)	3 000
Servicenämnden	Licenspartner	400 000
Tekniska nämnden	Byggentreprenader	650 000

Tekniska nämnden	Ramavtal - Tekniska konsulttjänster	150 000
Tekniska nämnden	Reparation och underhåll av broar, kaj och konstbyggnader	100 000
Tekniska nämnden	Färdtjänst	70 000
Tekniska nämnden	Produktionsteknik	23 000
Tekniska nämnden	Muddring	15 000
Tekniska nämnden	Bygg och anläggning - Tillfälliga	14 000
Tekniska nämnden	Nytt IT-stöd inom fastighetsförvaltning	9 000
Tekniska nämnden	ramavtal - Papperskorgar	5 000
Tekniska nämnden	Trafikmätning	3 500
Tekniska nämnden	Ramavtal - Hotellnätter	1 500
Valnämnden	Upphandling av transport, sortering och lagring av förtidsröster i samband med EU-val 2024	850

Datum

2023-10-04

Vår referens

Gabriella Manieri

Upphandlingschef

Gabriella.Manieri@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024 STK-2022-1513

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder ska redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), ställda hållbarhetskrav samt behov av innovativa och hållbara inköpslösningar. I ärendet presenteras Upphandlingsplan 2023–2024 för samtliga nämnder inklusive kommunstyrelsen. Redovisad plan ligger till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt och för arbetet med hållbara leveranskedjor i stadens avtal.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner Upphandlingsplan 2023/2024.
2. Kommunstyrelsen anmodar nämnderna att fortsätta strukturera och planera sin inköps- och upphandlingsverksamhet och i arbetet beakta vad som framkommit i denna rapport.
3. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam lösning avseende larm- och passersystem i staden.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 231009 Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024
- Upphandlingsplan Malmö stad 2023 2024

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-09

Kommunstyrelsen 2023-10-18

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Stadskontorets handläggare

Ärendet

I ärendet presenteras förslag till Upphandlingsplan för perioden 2023–2024 för stadens samtliga

nämnder inklusive kommunstyrelsen. I planen ges en övergripande bild av Malmö stads största inköpsområden 2021 samt vilka hållbarhetskrav nämnden regelmässigt ställt i tidigare upphandlingar. Planen visar också nämndens planerade upphandlingar, över tröskelvärdet¹, 2023/2024. Planen innehåller dessutom verksamhetsområden där nämnderna ser behov av nya inköpslösningar eller där mer hållbara lösningar efterfrågas.

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds- och koncernnivå kräver dels en ökad insikt om den inköpsverksamhet som sker i staden, dels en gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar samt förslag på innovativa och hållbara inköp.

Kommunfullmäktige beslutade därför 2020 att samtliga nämnder årligen ska redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet) och hållbarhetskrav i dessa upphandlingar samt produkt- eller verksamhetsområden där innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka tio (10) miljarder kronor. Det krävs en samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitioner som finns när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Genom samordning utvinns också den kraft att påverka prestanda, kostnader, klimat och leveranssäkerhet som finns i Malmö stads omfattande inköpsverksamhet.

Denna rapport är den andra i sitt slag och ett resultat av en gedigen rapportering från samtliga nämnder. Målsättningen är att ge en översiktlig bild av Malmö stads inköpsvolym, planerade upphandlingar och det hållbarhetsfokus som finns i inköp och upphandlingar.

Största inköpsområden år 2021

Enligt Malmö stads Inköspolicy² är det respektive nämnds ansvar att tillse att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk. Det är varje nämnds ansvar att tillse att avtal nyttjas eftersom hög avtalstrohet är önskvärdt ur flera perspektiv. I de fall inköpsbehov kan tillgodoses genom stadsövergripande (ram)avtal ska dessa nyttjas. För de behov som inte täcks av kommunens stadsövergripande (ram)avtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA inköpscentral³, nyttjas. Saknas avtal ska regelrätt upphandling ske.

Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, hållbarhet etcetera. Det innebär också ett att det arbete som staden lägger på att upphandla och teckna avtal inte ger önskad effekt.

I rapporten redovisas de inköpsområden år 2021 som står för hälften (cirka 5 miljarder kronor) av Malmö stads totala inköpsvolym (cirka 10 miljarder kronor). Statistiken indikerar att upp-

¹ Tröskelvärdet i kommunal verksamhet är för varor och tjänster drygt 2 mnkr och för byggentreprenader drygt 55 mnkr. Samtliga tröskelvärden redovisas här: [Tröskelvärden och gräns för direktupphandling | Konkurrensverket](#)

² [Upphandling i Malmö stad - Malmö stad \(malmo.se\)](#)

³ ADDA inköpscentral är ett företag inom SKR-koncernen (före detta SKL Kommentus) [Våra ramavtal och upphandlingar — Adda - F.d. SKL Kommentus](#)

handling och avtalsuppföljning inom dessa inköpsområden bör vara prioriterat. För det fall flera nämnder har samma typ av inköpsbehov bör stadsövergripande upphandlingar genomföras. Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla och teckna stadsövergripande (ram)avtal inom så många inköpsområden, som är strategiskt klokt och affärsmässigt smart, som möjligt. Antalet (ram)avtalsområden ökar ständigt och befintliga (ram)avtal utvecklas och ifrågasätts kontinuerligt.

Planerade upphandlingar över tröskelvärde 2023/2024 och hållbarhetskrav i dessa

I rapporten redogörs för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärde, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

För att säkerställa att stadens inköp sker på ett så hållbart sätt som möjligt ställer kommunstyrelsen och nämnderna olika typer av hållbarhetskrav.

För att uppnå grön miljömässig hållbarhet ställs bland annat krav på miljöledningssystem, transporter, drivmedel, energieffektivitet, olika typer av klimatkrav och hållbarhetsmärkningar samt djurskyddskrav.

För att uppnå social hållbarhet ställs krav på att leverantörer, utöver att följa gällande EU-direktiv och svensk lagstiftning relaterat till bland annat arbetsrätt, mänskliga rättigheter och tillgänglighet, även följer stadens framtagna uppförandekod och stadens definition av krav på hållbara leveranskedjor.

För att uppnå ekonomisk hållbarhet behöver inköpen vara proportionerliga och stadens resurser användas med måttfullhet. Det ställs krav på att leverantörer är behöriga att utöva näringsverksamhet, är registrerade för F- eller FA-skatt, är kreditvärldiga, har betalat skatter och sociala avgifter. Krav ställs även på att leverantörer arbetar systematiskt med kvalitetsledning, för att staden ska stödja en sund och seriös marknad. Inköp ses dessutom allt oftare ur ett livscykelperspektiv för bästa långsiktiga effekt.

Produkt och verksamhetsområden där nya lösningar och mer hållbara inköp efterfrågas

I rapporten redovisas nämndernas förslag på produkt- eller verksamhetsområden där det finns behov av nya innovativa eller hållbara inköpslösningar.

Majoriteten av stadens nämnder efterfrågar mer cirkulära lösningar i stadens kontrakt. Många av lösningarna syftar till att på olika sätt förlänga livslängden på, och öka nyttjandegraden av, de varor som staden köper in eller redan har köpt in.

Flera nämnder efterfrågar utökade möjligheter att köpa in begagnade varor på den öppna marknaden. Stadskontoret planerar att genomföra en upphandling av begagnade varor 2023/2024

Ett önskemål som återkommer i årets rapportering är en samordning av Malmö stads leveranser genom att en samlastningscentral inrättas som tar emot leveranser, packar om och fördelar varor till respektive leveranspunkt och optimerar utleveranser. Servicenämnden utreder för närvarande förutsättningarna för samordnade varuleveranser i staden.

Flera nämnder framför även i årets rapportering behovet av att inrätta en stadsgemensam lösning för larm- och passersystem.

Stadskontorets bedömning och förslag

Rapporteringen har inneburit en ökad tydlighet för nämnder och kommunstyrelsen kring inköpsverksamheten i staden med avseende på vilka inköpsområden som är störst ekonomiskt och vilka värdemässigt stora upphandlingar som staden planerar att genomföra i närtid.

Rapporteringen pekar på ett antal strategiskt viktiga utvecklingsområden, såsom behovet av en funktionell gemensam lösning i staden för att kunna återbruka de resurser som redan finns, behovet av en stadsgemensam lösning för att hantera behovet av larm- och passersystem samt behovet att förstärka uppföljning av ställda villkor i avtal. I rapporten beskrivs även ett antal strategiska vägval som kommer att göras på stadsövergripande nivå avseende inköp av papper, plast och hygienpapper, arbetskläder, AV-produkter, konsulter, säkerhetsrelaterade tjänster, konferensanläggningar, lokalvård och tvätttjänster.

Inför rapporteringen av planerade upphandlingar 2023/2024 har nämnderna fått en tydligare rapporteringsmall för hållbarhetskrav vilka dessutom redovisas ur ett historiskt perspektiv genom att nämnderna ska besvara frågan om vilka hållbarhetskrav de regelmässigt ställer. På detta sätt fångas ställda hållbarhetskrav upp med en större precision och realitet än tidigare.

Stadskontoret föreslår att upphandlingsplanen för 2023/2024 godkänns. Stadskontoret föreslår även att såväl stadskontoret som nämnderna fortsätter strukturera och planera sin inköps- och upphandlingsverksamhet med beaktande av vad som framkommit i denna rapport. Slutligen föreslår stadskontoret att stadskontoret får i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam lösning avseende larm- och passersystem i staden.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör